

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XV. Romam revertitur Melania cum comite Rufino;

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A quibus, ut loquitur Hieronymus, Occidentalium Sacerdotum aures commoveret.

XII. His exitus Pammachius, Roma Hieronymum rogat per literas, ut quoniam multorum animos in diversa distrahebat hæc altercatio, Epiphanijs causam alius, alius Iohannis tuentibus, suam ipse sententiam exponeret. Morem gessit Hieronymus, & huculenta responsione, anno Christi 393. data, veram ac genuinam contentionis causam esse ostendit, non Pauliniani consecrationem, quam iracundiæ suæ Iohannes prætendebat, sed Origenismum, quem ad octo revocatum capita Iohanni objectum fuisse narrat, & quibus tria tantum purgaverit. Atque hæc diligenter notari jubeo, ut inde Origenistarum huius ætatis doctrina & dogmata in controversia posita spectari possint. Primum illud est; nec Filium videre posse Patrem, nec Spiritum videre posse Filium: secundum; animam propter peccata è cælo fuisse in corpus, sic tamquam in carcerem dejectam: tertium; futurum ut Diabolum & Dæmones peccatorum aliquando peniteat, & cum Sanctis in cælo regnent: quartum; Adamum & Evam ante peccatum corpore caruisse, humana autem corpora iis post peccatum circumposita tunicis pelliceis significari: quintum; carnem neutiquam suscitatum iri, non membra denuo simul esse compingenda, sexu homines penitus carituros: sextum; Paradisum terrestrem allegorice intelligendum: septimum; aquas quæ super cælum in Scriptura esse dicuntur, Angelos esse, quæ supra & infra terram, Dæmones: postremum; imaginem Dei peccando hominem amisisse. Plurima præterea lectu digna habet hæc Epistola, si quis accuratam temporum illorum notitiam consequi cupit. Id præcipue manifestis rationibus comprobatur Hieronymus, quod diximus, ante ordinatum Paulinianum, iam Origenis causa Iohannem & Epiphanium inter se fuisse altercatos. Quamobrem Halloxtum miror, & recentiores quosdam, qui hodieque contradicant, nec Hieronymi solum testimonium flocci faciant, sed & Epiphanijs, qui ita Iohannem alloquitur: *Video nimis quod propter hanc causam omnis vestra indignatio concitata sit, quod dixerim vobis, Atque patrem, Origenem scilicet, & aliam hæresin radicem & parentem laudare non debetis. Et cum vos rogarem ne ita crederetis, & monerem, contradixistis, & me ad tristitiam & lacrymas adduxistis: non solum autem me, sed & alios plurimos Catholicos, qui intererant. Inde, ut intelligo, hæc est omnis indignatio, & iste furor, & idcirco comminamini, quod mitatis adversum me Epistolam, ut huc illucque sermo vester discurrat.* Denique propositum sibi esse declarat in eadem Epistola Hieronymus, opere peculiari dogmata Origenis convellere.

D XIII. Veritas interea ne literis Iohannis, & Ildori in insurrectionibus occupatus Theophili animus male de Orthodoxorum causa sentiret, æquum duxit gestarum rerum historiam ad eum perscribere, seque & gregales suos apud eum purgare. Pacem ergo optare se, ad eamque conciliandam paratum declarat per Epistolam, quæ inter Hieronymianas numero sexagesima secunda habetur, & eodem anno 393. data est: multa deinde imposta sibi à Iohanne crimina confutat; in quibus advertendum est insimulatum eum à Iohanne, quod Origenis opera quædam Latine vertisset, respondisse: *Hoc non solum ego feci, sed & confessor Hilarius fecit, & iam nunc uterque nostrum noxia quæque detruccans vitia transiit: & paulo post: Sicut enim interpretationem & idiomata Scripturarum Origeni semper attribuit, ita dogmatum constantissime ab illi vritatem.* Ut ostendat præterea quam vana esset Iohannis de Pauliniani ordinatione querela, ordinatum eum asserit in Eleutheropolitano territorio, non in Æliensi. Eleutheropolis autem ea est Hebron; Ælia, Ierusalem. Denique postquam ad procurandum sibi exitum Iohannem laborasse, & auctoritatem publicam ac rescripta sollicitasse questus est, cupere se significat, ut discordiæ omnes sopiantur. Vtraque parte audita veritatem perspexit Theophilus, & malis artibus non bonam causam à Iohanne aliusque foventi comperiens, adversam ita amplexus est, ut utrosque tamen ad sinceram concordiam revocare niteretur, & repugnantes Origenistas molliter ac benigne adhiberet.

F XIV. Cæterum ad coercendam serpentis Origenismi luem sequente anno Hieronymus Augustinum pietate florentem & eruditione, quicquid sibi notitia aliqua intercesserat, paratio Alypio Tagastensi postmodum Episcopo, quique iam ante optare se significaverat, ut Origenis opera ab Hieronymo Latine redderentur, monet per Epistolam, quæ intercidit, ut in Origenis scriptionibus cautus incedat, approbatis melioribus, sequioribus rejectis: at Origenis sibi notari errores responsione sua Augustinus postulavit. Certe ab his dissensionibus animum procul hic habuit, neque multum sese interposuit Origenistarum rebus: errores duntaxat Adamantij pro re nata impugnavit, velut in libris De Civitate Dei. Hieronymum autem ad reintegrandam cum Rufino amicitiam valde hortatus est.

XV. Anno à Christi ortu 397. post viginti quinque annorum discessionem Romam reversa est Melania, Rufino itinerum socio comitata. Causam reditus eam fuisse dicit Palladius: Melaniam neptem suam, Piniani uxorem, nuptiarum, mundi que pertasam, Christo reliquum vitæ consecrare velle cum accepisset, veritatem seniore ne in perverfos secessionis suæ duces neptis sua incideret, Romam advolasse, eamque consiliis adjuviffe.

Aliam itineris causam assignat Baronius, Romam nempe Origenismi invehendi studium, A cui Melaniae iunioris secessus apud vulgum obtentu fuerit. Opinioni suae auctorem non dedit; conjecturis tantum obsecutus est.

XVI. Simul atque Romam appulit Rufinus, libros Origenis *αὐτῶν* à se Latinitati redditos in publicum editurus, priorem Apologiae Pamphili librum conversum itidem à se & interpolatum, & una suam De adulteratione librorum Origenis lucubrationem prae- B mitit, ad viam Origenismo communiendam. Vtrumque Macarii hortatu aggressum se testa- tur in Praefationibus: at id ab eo per simulationem jactatum asserit Hieronymus Apolog. libr. 2. cap. 3. In Praefatione ad Macarium Pamphili Apologiae praetexta, non obscure tan- git ille Epiphanium & Hieronymum, cum de sua interpretatione sic dixerit: *Mibi tamen non dubito quin offensam maximam comparct eorum, qui se lajos putant ab eo, qui de Origene non ali-* B *quid male senserit.* Atque haec similem ipsius conquestionem in memoriam revocant, quam in Perorationem ad interpretationem Commentariorum Origenis in Epistolam ad Romanos inferit: *Sea delectabit, inquit, indulsisse laboribus, si modo non, ut in aliis experi sumus, malevola mentes vigilis nostris contumelias reddant, si non studia obrectationibus, & labores remunerentur insidij. Novum quippe apud eos culpa genus subimus: & mox: Hoc autem totum mihi donant, non amore mei, sed odio Auctoris.* Sed redeamus ad Apologiae Praefationem. Postquam purgandi sui causa, velut professionem fidei Rufinus edidit: *Haec, inquit, Hierosolymis in Ecclesia Dei à sancto Sacerdote ejus Iohanne praedicantur: haec nos cum ipso & dicimus & tenemus.* Hieronymum etiam his verbis defricat in suo De adulteratione librorum Origenis libello: *Auctores ob-* C *rectatores eius (Origenis) y sunt qui vel in Ecclesia disputare latius solent, vel etiam libros scribere, qui totum de Origene vel loquantur, vel scribunt: ne ergo plura eorum facta cognoscantur, qui usque si ingrati in magistrum non essent, nequaquam criminosi viderentur, neque simplices quosque ab eius lectione detererent.* Nam cum Origenem mirifice celebrasset Hieronymus etiam tum juvenis, & plusquam 70 Homileticos ipsius libros, multa etiam de Tomis in Apostolum scri- ptis Latine reddidisset, ex ejusque libris Commentarios suos locupletasset, mox in eum calcitrare coepit. Neutrquam vero his perfringi Hieronymum putat Halloxius, quia jam reconciliata fuerat inter eos gratia, & paulo superius Hieronymi cum laude meminerat his verbis: *Damasus Episcopus, cum de recipiendis Apollinarianis deliberatio haberetur, editionem Ec-* D *clesiasticae fidei, cuiusdem editioni, si Ecclesia jungi velint, subscribere deberent, conscribendam manda-* *vit cuidam amico suo Presbytero viro disertissimo, qui hoc illi ex more negotium procurabat.* D *addere poterat Halloxius eundem à Rufino honoris causa nominatum in Praefatione librorum Dei αὐτῶν, qui hoc tempore prodierunt.* Verum hoc erat ingenio Rufinus; paenam in os laudabat, clam detrahebat; similitatem fovebat in sinu, amicitiam fronte gerebat. Itaque palpum coram obtudebat Hieronymo, ut acrius occulte morderet. Hoc amplius, Hieronymus ipse Apolog. 2. in Rufin. cap. 6. haec verba ita repetit, quasi neutiquam ad se per- tineant: sed vel tacite notari se non sensit; vel perspectam calumniam simulate reticuit. Ut ut est, suum maneat Lectori iudicium: sequentia certe manifeste Epiphanium petunt: *Denique quidam ex ipsis, qui se velut evangelizandi necessitatem per omnes gentes, & per omnes lin-* E *guas habere putat, de Origene male loquens sex millia librorum eius se legisse, quamplurima fratrum* E *multitudine audiente confessus est.* Ipsos deinde *αὐτῶν* libros Vrbi propinans Rufinus, quo magis Lectores illiceret, Praefationem Operi praefixit, eaque declaravit sese reliquis Dogmatibus intactis falsas Origenis de Trinitate sententias, ut pote ab Haereticis insertas, vel emendasse, vel praetermississe: grassans enim hoc tempore Arianismus adversus Origenem, cuius ambiebat patrocinium, Catholicos commoverat. Exemplo quoque Hieronymi, multorum jam Origenis librorum Interpretis, adductum se significat hac ipsa Praefatione Rufinus, ut scriptiois illius conversionem suscipere. Et causae tamen ita diffusus est, ut Praefationi nomen suum adscribere non auderet; & assensu praeterea Theophili & Hieronymi gloriaretur.

Multis enimvero cordi fuit opus illud à Rufino translatum, & Origeni Sacerdotes, Mo- nachos, & Christianorum vulgo multos adjunxit, & Siricij quoque Papae simplicitati il- F lusi. At plures tamen doctrinae novitas perculit; adeo ut totum orbem post Rufini inter- pretationem in Origenis odium exarsisse, & translatum opus expavisse tradiderit Hieronymus libr. 1. Apolog. cap. 3. Auctor quoque ille est, primam Marcellam Romanam, nobilitate generis, & pietate illustrem, subolefcentem errorem deprehendisse ac repressisse. Discessum itaque destinantes facti auctores, cum iam fere ut Haeretici designarentur, Ecclesiasticas Epistolas à Siricio impetrant, ut Ecclesiae communionem gloriari possent: atque his communibus Rufinus Aquileiam remeavit.

XVII. At Pammachius & Oceanus de rebus in Vrbe gestis Hieronymum certiores faciunt, & Rufinianam librorum *αὐτῶν* interpretationem cum Praefatione transmittunt, postulantque ut libros eosdem meliori fide convertat, & injectas de se suspiciones